No. 164.

BREDASCHE COURANT.

Stads- en Letterkundig Nieuws- en Weetenschappelijk Blad.

Donderdag 11 Julij.

NOTIFICATIE.

BURGEMEESTER EN WETHOUDERS der Stad *Breda* brengen hij deze, ter kennisse van de belanghebbenden, dat bij hun is ingediend, het Kohier der Omslagbetaling op de *Ongebouwde Eigendommen* dezer Stad over den jare 1833, door Z. Exc. den Heere Gouverneur dezer Provincie behoorlijk gearresteerd en executoir verklaard, en dat hetzelve kohier, ten tijde van *tien dagen* in te gaan van heden, ter Stads Secretary, op de gewone dagen en uren, voor de contribuabelen ter inzage zal voor handen liggen.

Breda, *den 8sten Julij 1833.*

DE ROY Vt.
Ter ordonnantie van dezelven,
De Secretaris der Stad
H. W. SCHAUIKES.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BELGIE.

BRUSSEL, den 9den Julij.

Door den heer *Dupuidt* is gisteren in de kamer van afgevaardigden uit naam der centrale sectie verslag uitgebragt over het voorstel van den heer *Teichman* betreffende het aanleggen van onderscheiden werken van openbare nuttigheid. De door de commissie voorgestelde wijzigingen waren van weinig belang en bestonden voornamelijk in eene reductie in de som die men voor de verbinding der wegen van Brussel naar Maastricht en van daar op Venloo besteden zou, willende de commissie daartoe slechts 40,000 in plaats van 100,000 franken hebben toegestaan. Voorts werd in deze zitting door sommige leden nog eenige nadere inlichtingen omtrent het ontwerp eens ijzeren spoorwegs gevraagd, bepaaldelijk de begrooting van kosten betreffende.

In den senaat heeft de commissie van onderzoek voor het ontwerp op de branderijen, tot dezelfs eenvoudige aanneming geconcludeerd, hetgeen de hoop verlevendigd heeft, dat deze wet nu ook weldra bij den senaat zal doorgaan.

— Maar gemeld wordt zullen er, ter gelegenheid der Septemberdagen en der aanstaande bevalling van de koningin, twaalf Leopold's-kruisen aan elk regiment worden uitgereikt; de divisie-generaals hielden zich reeds bezig met de keuze en de aanspraak der daartoe voor te dragen personen.

— Lord *Durham*, welke Zaturdag met een Engelsch jagt voor Antwerpen was gekomen, is gisteren met zijn bijhebbend gezelschap alhier te Brussel gearriveerd.

— Onze bladen verhalen reeds, dat een der schoonste hotels nabij het park voor een vreemd personaadje, 't geen nu voorzeker een der toekomstige ambassadeurs wezen moet, gehuurd is geworden.

— Het onweder eergisteren over onze stad losgebroken is verschrikkelijk geweest: de regen en hagel vielen bij stroomen neder, vele glazen werden stuk geslagen en de geheele beneden-stad overstroomd, terwijl schier alle kelders onderliepen, waardoor vele kooplieden schade geleden hebben. De bliksem is bij de Hallepoort nedergeslagen en heeft aldaar een muur, die Brussel van de voorstad scheidt, ter lengte van 50 à 60 voeten omvergeworpen. Het veld in de omstreken moet, naar men verzekert, ook veel hebben geleden.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 7den Julij.

Het gouvernement heeft door eene telegraphische depesche heden bericht ontvangen, dat de korvet *l'Agathe*, waarmede de hertogin *van Berry* naar Palermo wordt overgebragt, den 26sten Junij op vijf mijlen afstands van de Spaansche kust, ter hoogte van Carthagena is gezien.

— De dagbladen der westelijke departementen, die het ministerie zijn toegedaan, beantwoorden thans eenige dagen de aanklagt, namens den markies *de Dreux Brézé* aan den maarschalk *Soult* ingediend, met een gedrukt verslag van alle de misdaden, die gedurende de beide laatste jaren door de zoogenaamde cbouans werden gepleegd. Indien het gouvernement al te kort moge schieten in de verdediging van een aantal onwettige handelingen, is het echter niet te ontkennen, dat de opstandelingen hetzelve in den aard der misdaden hebben overtroffen.

— Op den 1sten dezer moet de rust te Marseille vrij ernstig zijn gestoord geweest. Dezelfde berigten, die men deswegens tot nu toe ontvangen heeft, vermelden, dat de kalsten reeds eenige dagen te voren waren overeen gekomen, om eenen beslissenden aanslag te wagen, dat de stedelijke en militaire autoriteiten geene voldoende maatregelen van voorzorg hadden genomen, dat het aldaar werkelijk tusschen genoemde partij en die der republikeinen tot eenen [illegible] gekomen, hetwelk niet ten voordeele der laatsten moet zijn uitgevallen, dat bij hulp der gewapende magt is men echter later de rustverstoorders [illegible] gebleven, en den volgenden dag is de bezetting, om dergelijke tooneelen voortaan te beletten, door eenigetroepen uit de omliggende plaatsen versterkt.

— Intusschen heeft de politie ook gisteren en heden [illegible] verlangen te [illegible] onder anderen eene zeer naauwkeurige [illegible] gedaan bij een den redacteurs van de *Tribune*; den bekenden *Cavaignac*. Volgens sommigen zoude men bij de republikeinen het voornemen ontdekt hebben, om ter gelegenheid der viering van het feest der omwenteling in de eerste dagen dezer maand, eene beslissende poging te wagen, om het [illegible] bovenhand te werpen. Als een voorbereidende maatregel, zoude [illegible] onder anderen de ontevredenheid onder de werkende klasse [illegible] den aangestookt, die zints kort tot het herhaald verlangen om verhooging van loon aanleiding gaf.

— Het gouvernement heeft depeches van Algiers ontvangen, volgens welke er eenig ernstig misverstand tusschen de Europeanen en de Arabieren, die zich tot nu toe onderworpen hadden gevonden, was ontstaan.

— Het gerucht dat men gisteren reeds van Bayonne de tijding der landing van de troepen van don *Pedro* zoude hebben ontvangen, bevestigt zich niet. Daarentegen schrijft men uit Bordeaux, dat het korps, onlangs door den generaal *Romarino* voor het constitutioneel leger aangeworven, eerlang naar Portugal zoude vertrekken. Volgens den *Messager des Chambres* zoude ook de Poolsche generaal *Bem* met den markies van *Lullo*, als gemagtigde van don *Pedro*, zijn overeengekomen om zoodanig korps van twee à drieduizend man, in den loop dezer maand bij een te brengen.

— Heden, uit hoofde van den zondag, geene fonds-noteringen.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 10den Julij.

Bij besluit van Zijne Majesteit zijn tot officieren bij de schutterijen dezer provincie benoemd, te weten:

Bij de 2de afdeeling, 1ste bataillon: Tot 1ste luitenants: Willem Wessels, Peter Brunsveldt, van Hulsen en Cornelis Willem Maris; tot 2de luitenant, Ephraim Daniël Louis Moraux.

2de bataillon: Tot kapiteins: Cornelis Schiffer en Wouter Hopmans; tot 1ste luitenant: Emilius Christoffel Hendrik Plaat; tot 2de luitenants: Marinus Kieboom, Jan Hoosemans en Clemens Lodewijk Joseph Couvreur.

3de bataillon: Tot 1ste luitenants: Johan Carel Lodewijk Beckmann en Teunis de Jong; tot 2de luitenants: Hendrik de Jong en Petrus Cornelis van der Plaim.

3de afdeeling, 1ste bataillon: Tot kapitein: Willem Huismans; tot 1ste luitenants: J. Koolhaas, Verschoor, J. J. Schutjes en Philippus Hendrik Jacob Gerard Jonkheer; tot 2de luitenants: Prins Hardenberg en Leendert Verdoorn.

2de bataillon: Tot kapitein: Lodewijk Boudewijn Dierckens; tot 1ste luitenants: J. A. de Munck, A. F. Bocholt en F. W. A. van Riet; tot 2de luitenant: Rijk Eijenbaar.

3de bataillon: Tot 2de luitenants: IJsbrand de Joode, Arnoldus van der Pluim en Jolianthes van Hoften.

— Door de staten der provincie Friesland is de heer *H. van Doorn* wederom tot lid der Tweede Kamer van de Staten-Generaal ingekozen geworden. Thans zijn alle de verkiezingen bekend, uit blijkt uit dezelve, dat van de *zeventien* uitvallende leden *vijftien* zijn herkozen en twee nieuwe leden voor de provincie Holland benoemd zijn.

— Het onweder van zondag jl., 't welk over verscheiden plaatsen in Holland en Utrecht losgebroken, heeft onder anderen ook bij Monnikkendam in eenen molen brand verwekt, die eindelijk geblust is. Ook is de bliksem in enkele woningen geslagen, doch alwaar eenige zware schade ten gevolge te hebben. Onder Zuilen, in de provincie Utrecht, is de bliksem in den hoogberg gelagen van den landman *van den Tempel*, welke houtberg, benevens de daaraan gelegene boerenwoning, stal en schuur een rooi der vlammen zijn geworden. Deze brand werd te Utrecht waargenomen, en verwekte aldaar, bij het onafgebroken verschrikkelijk onweder, geene geringe ontsteltenis.

— Gisteren morgen ten elf ure is te Vlaardingen de eerste aanbrenging met 16 lasten versche haring aangekomen. Deze lading is verkocht tegen f 780 de last. Omtrent den middag [illegible] nieuwe haring te Enge aangekomen en worden de [illegible] sent voor Z. M. en de overige leden der Koninklijke familie, door een expres daartoe gehuurde [illegible] verkoren zijnde, overgebragt.

— In den Observateur [illegible] men het volgende: [illegible] Algemeene Staten [illegible] onderhandelingen [illegible] geopend te worden, het vertrouwen [illegible] Staten, minister van buitenlandsche zaken [illegible] gesteld in het vertrouwen van koning *Willem* [illegible] te vernemen, dat het 's Gravenhaagsche kabinet [illegible] beslissenden stap te gaan ons bij de conferentie gaat voeren.

» In dezen staat van zaken, dunkt ons, dat er van de zijde van ons ministerie een misdadig verzuim van 'lands belangen zou plaats grijpen, indien het zich niet in staat stelde om met volle kracht tegen de hollandsche diplomatie te worstelen en deze nieuwe en laatste poging van koning *Willem* af te wijzen. Want het ministerie kan het zich niet verbergen, dat het personeel van onze legatie te Londen, op dit oogenblik niet dermate is zamengesteld, om ons vertrouwd van den uitslag te houden in eenen strijd tegen diplomaten, bedreven, listig en gemeenzaam met de tactiek der kanselaryen en met alle handel- financiele en staatkundige vraagstukken, welke uit onze revolutie zijn gerezen.

» Alhoewel wij de staatkundige lijn van den heer *van de Weyer* niet hebben gevolgd, hebben wij hem toch nimmer veel talent, behendigheid en verdienst ontzegd. Maar deze hoedanigheden kunnen ongelukkigerwijze in de diplomatie niet opwegen tegen wezenlijke kundigheden, die den heer *van de Weyer* ontbreken; en inderdaad, de wijze waarop hij zich in zijne brochure: *Holland en de Conferentie* van de door hem opgenomen taak gekweten heeft, om het buitenlandsch staatkundig stelsel van Koning *Willem* te bestrijden, schijnt ons niet van dien aard, om aan het gouvernement de vrijheid te laten, van met eenig vertrouwen den uitslag van een geheel staatkundigen strijd, door den heer *van de Weyer* gevoerd, af te wachten.

» Het is waar, wellig stelt men zich nog voor, om alzoo gezind te Londen maar eene louter ondergeschikte rol te laten spelen en hem slechts te belasten, met de in het brusselsche *foreign-office* bewerkte nota's en memoriën aan de conferentie te behandigen. Maar een er voor ons geen groot nadeel in gelegen zijn, zoo wij op de plaats, geen diplomaten hadden, even als die van Koning *Willem*, in staat om alle tegenwerpingen, alle vragen en inlichtingen, van wege de conferentie gedaan, spoedig en afdoende te beantwoorden."

— In de pruisische *Staats-Courant* wordt vermeld, dat bij den brand van het stadje Grottkau ook nog vier menschen het leven verloren hebben. Behalven de 114 woonhuizen brandden nog even zoovele stalgebouwen, meer dan 15 achterhuizen en 13 stallen af. Door dezen brand hebben opgeveerd 1500 ingezetenen alle hunne bezittingen verloren. — Dezelfde courant vermeldt zoorts nog de beide volgende ongelukken: Den 21sten Junij werd te Nimsdorf, nabij Koesel, een schaapskooi door den bliksem in vlam gezet; van de 1000 stuks schapen werden er slechts 4 gered, de schade werd op 5000 Rijksd. berekend. — In Grunwald, bij Reinetz, had den 26sten dl. de bliksem een huis getroffen, de te bed liggende vrouw gedood, en woning, stal en schuur in den asch gelegd.

's Gravenhage, den 9den July.

H. K. H. Mevrouwe de Prinses *Frederik* der Nederlanden bevindt zich heden morgen, na een goeden nacht te hebben doorgebragt, bij voortduring wel. De jonge Prins is welvarend.

— Bij een Besluit van den 6den dezer heeft Z. M. goedgevonden en verstaan, den Minister van Staat, belast met de generale directie voor de Zaken der Hervormde kerk, enz., alsmede den Directeur-generaal voor de Zaken van de Roomsch-katholijke Eeredienst, te machtigen, om respectivelijk de vereischte aanschrijvingen en uitnoodigingen te doen afgaan, ten einde de gebeden, welke, tot dezwaare, in de verschillende kerkelijke gemeenten hebben plaats gehad, voor de gelukkige verlossing van Hoogstdezelfs beminde dochter, de Prinses *Frederik* der Nederlanden, vervangen worden door eene plegtige dankzegging aan den Allerhoogsten, vergezeld van de bede voor het spoedig en volkomen herstel van Hare Kon. Hoogh. en het welzijn van Haren jonggeborene Zoon; verlangende Z. M., dat dit een en ander, alsmede het Te Deum, deswege in de Roomsch katholijke kerken te zingen, plaats vinde op den eersten Zondag na het ontvangen der daartoe benoodigde aanschrijving.

— Heden morgen is het lijk van wijlen den beroemden toonkunstenaar *Hombach* met gepaste eenvoudigheid alhier ter aarde besteld. Bij de begrafenis zijn de toonkunstenaars van den Nederduitschen en Franschen Schouwburg uit deze residentie, en ook eene commissie van die van Amsterdam tegenwoordig geweest, om den overledene de laatste hulde te bewijzen.

— Burgemeester en Wethouders der stad 's Gravenhage, om een gehoor verzocht hebbende bij H. K. H. Mevrouw de Prinses *Marianne* van Pruissen, ten einde dank over te brengen van de gevoels beweging, waarop het heilbaar geschenk van eene schildery, welke de inhuldiging van koning Willem en het Paleis aan de Vijver als nieuw belang bijzet, zoo zijn Hun Ed. Achtb. bij Hare Koninklijke Hoogheid toegelaten, en hebben zij, onder het uitdrukken van den wensch, dat ook in de verste gelachten, hunne opvolgers aan het vaderland ten voorzien, het aan Berlijn gelegenene kunststuk zouden mogen vertoonen, als de beeldenis voorstellende van de door al Hare geliefkoosde zaligheid hebbende stad- en landgenoote, vervulde en beminde Prinses *Marianne*, H. K. H. waardig; om welk een blijvend bewijs van het dankbaar aandenken der Hagenaars, de uitdrukking van die gevoelens te willen medenemen naar Berlijn, zoodanig als dezelve vervat waren in het, ten slotte des gehoors, overgeboden adres van den navolgenden inhoud:

Koninklijke Vorstin!

Welhaast drie jaren geleden werd uwer Pruissens hoofdstad een geluk, dat Nederlands Hofstad haar ten offer moest brengen.

Zoo wij steeds met smart aan dat oogenblik, aan ons veelen gedachtig zijn gewees, hoe moest het ons en onze stadgenooten dan niet op eene aangename wijs treffen, uit het geschenk van Uwer K. Hs. sprekende gelaatnis te mogen ontvaren, dat wij ook in vergelegene oorden niet vergeten zijn, dat de verblijfplaats van Uwer Koninklijke Hoogheids jeugd nog tegenwoordig is aan het zoo welgeplaatste Vorstelijke hart, aan de boorden van de Spree.

Wij hebben dit kostbaar geschenk geplaatst bij het afbeeldsel van Uwer Koninklijke Hoogheid geliefden Vader, ten einde, als het mogelijk ware, tot zinnebeeld en herinnering te verstrekken van het wederkeerige genot, dat de Vader had van de tegenwoordigheid der Dochter, even zeer als het voor deze eene behoefte was, om te zijn bij den Vader, en lief en leed, zooveel doenlijk, met een kinderlijk hart met Hem te deelen.

Tot een aandenken, had 's Gravenhage geene beeldtenis noodig: de weldaden hebben er Uwe Koninklijke Hoogheid een gedenkteeken opgerigt, dat bestand zal zijn tegen den stroom des tijds; maar als een bewijs van de onveranderlijkheid der Nederlandsche gevoelens aan het Pruissische Hof, der gehechtheid aan de oude verblijfplaats, ondanks al de aangenaamheden der nieuwe en het aldaar aanknoopen der teederste betrekkingen; in dezen zin aanvaarden wij met de warmste, maar meest eerbiedige dankbaarheid Uwer Koninklijke Hoogheids geschenk, dat, wat ook verga, wat ook verande, ons de beminnelijke trekken, de bevallige gestalte zal bewaren der weldoenster van onze ongelukkigen, der gezellin des Konings op Hoogstdezelfs wandelingen en der beminde Koningin in haren stillen kring, van de vriendelijke Prinses *Marianne* bij Hare stadgenooten; met één woord, van het geliefkoosde sieraad onzer Maatschappij.

Wij bidden Uwe K. H., met onzen dank, tevens wel te willen aannemen, de verzekering van onzen vurigen wensch, voor al wat het geluk van U Uwen Echtgenoot en Vorstelijke Kroost kan uitmaken, en welk Kroost wij de stoutmoedigheid nemen ook te beschouwen, als behoorende tot de bevolkingen van Uwe Vaderstad ouwing.

Koninklijke Vorstin!

Uwer Koninklijke Hoogheids zeer gehoorzame Dienaren, en ten gevolge van de eenmaal verkregene Vorstelijke toestemming, allerondersligste medeburgers.

Burgemeester en Wethouders der stad 's Gravenhage,

's Gravenhage, (*Get.*) COPES VAN CATTENBURCH,
den 29 Junij 1833. Ter ordonnantie van dezelve,
(*Get.*) M. EMANTS.

H. K. H. dit adres met de haar eigene voorkomendheid aangenomen en, met een blijkbaar gevoel, dat de rampspoedigen, die zij verblijd had, en de ongelukkigen onder hare voormalige stadgenooten, die het Oud Nederlandsch Vorstenhart moest achter laten, Haar met de Haar lievende bevolking voor den geest zweefden, van de Haagsche Regering afscheid genomen hebbende, zoo zal alaan zich deze het ten genoegen maken, aan elk, aan wien zij de taak heeft mogen zijn, de thans op eene schitterende wijze geplaatste Schilderij te doen bezigtigen, al de werkdagen der week, van des morgens acht tot tien uren, en des namiddags van drie tot vijf uren; terwijl dezelve ook des Zondags tusschen de twee kerktijden, dat is, van des middags twaalf tot twee uren, te bezigtigen zal zijn, mits de belanghebbenden, alvorens dat Gezigte aan het Paleis hiervan doen verwittigen.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 7den July.

Uit Zurich schrijft men van den laatsten der vorige maand, dat de kantons Freiburg, Graauwbunderland, Thurgau, en het Bazelsch landschap zich almede voor de aanneming van het ontwerp der nieuwe bondsakte hebben verklaard, met uitzondering van het eerstgenoemde kanton, alle echter onder voorbehoud van hetzelve in eene algemeene volksvergadering te doen goedkeuren. Van de zijde van Graauwbunderland vervoegde men daarenboven eenstige bedenkingen ten aanzien van het getal der bondsleden, die tot de aanneming zoude moeten medewerken, zullende dit kanton zich niet met de eenvoudige meerderheid van twaalf stemmen te vreden houden. De verkiezingen in het kanton Vaadt waren zeer ongunstig voor de hervormingsgezinden uitgevallen.

Het voorstel van Graauwbunderland om nogmaals eene minnelijke vereenkomst tusschen de afgescheidene deelen van Bazel en Schwijtz te beproeven, heeft in de kantons Basis, Thurgau, Neuenburg, Bern en Zurich ondersteuning gevonden, en zal dus waarschijnlijk op den aanstaanden landdag het onderwerp van overweging uitmaken.

Het voorzittend kanton heeft aan de overige bondsleden bij circulaire bekend gemaakt, dat de onderhandelingen om het Zwitsch gouvernement te herstellen, behalve de uitgewekene Pater op nieuw eene schuilplaats hebbende vergunnen, geheel vruchteloos waren, dat men hoogstens van die zijde eenige toegemoetkoming konde verwachten in de kosten, die hun vertrek nogtans zeker zoude maken. Het kanton Bern heeft nogmaals te gelijker tijd verklaard, dat hetzelve aan deze uitgewekenen niet langer dan tot den 15den julij eenige ondersteuning konde uitreiken; van dat

oogenblik zal alsoo door bijzondere bijdragen in hunne behoeften moeten worden voorzien, hetgeen waarschijnlijk des te moeijelijker zoude zijn, daar het aantal der vreemdelingen dagelijks toenam, en nog onlangs te Genève een dertigtal Italiaansche uitgewekenen waren aangekomen, aan wien door het Fransch gouvernement het verblijf op deszelfs grondgebied was ontzegd.

— De Berlijnsche korrespondent der *Augburgsche Zeitung* schrijft onder dagteekening van den 29sten der vorige maand: „De krisis in het Oosten schijnt voor het oogenblik geweken te zijn, immers haar einde te naderen; en daar men de overtuiging heeft dat de Turksche zaken thans Europa met geenen oorlog bedreigen, is de belangstelling in hetgeen aldaar voorvalt reeds merkelijk verminderd. Den staatkundigen insgelijks is het geen geheim, dat het Turksche rijk nog lang het onderwerp van vele twisten en moeijelijke onderhandelingen kan zijn, zoo dat hetzelve steeds de grootste aandacht waardig is, te meer omdat men er niet immer op kan rekenen, dat zulke gewigtige maatregelen, als namelijk zijn het verschijnen van een korps Russische hulptroepen in den Bosphorus, en een gedrag zoo als dat van den Franschen gezant, steeds zonder botsing zouden voorbij gaan. Het is buiten twijfel dat dit gedrag zeer gewaagd was, en ook te Parijs geene goedkeuring heeft gevonden, terwijl daarentegen de houding van Rusland van de grootste gematigdheid en standvastigdheid getuigde en door eene gezonde staatkunde werd geleid. — Het schijnt zich te bevestigen dat de Belgische kwestie langs den eenmaal ingeslagen weg zal worden beslist; de onderhandelingen duren nog steeds voort. Welke partij de winnende zal zijn, schijnt onzeker. Elke verandering in de tegenwoordige staatkunde moet op die belangrijke vraag invloed hebben; te Londen of te Parijs kan men dagelijks eene wijziging in het bontjur verwachten en te gemoet zien; welligt is dit de reden; waarom het kabinet van 's-Gravenhage bij voorkeur te Londen de onderhandelingen heeft willen voortzetten."

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

(Ons *Letterkundig Nieuws*, 't welk tot hiertoe in ons N°. van *Zondag* en *Maandag* geplaatst werd, zal in 't vervolg gesplitst worden, zoodat een gedeelte daarvan in het N°. van *Donderdag* zal worden opgenomen.)

Duitschland. — De tooneelspeler Esslair, die sedert eenigen tijd vertooningen geeft te *Weenen*, maakt aldaar een buitengewonen opgang. Onlangs in *Koning Lear* spelende, werd hij door het publiek acht malen te voorschijn geroepen. — Men weet thans met klaarheid, dat het voor Gutenberg bestemde gedenkteeken door Thorwaldsen zal vervaardigd worden. Dit beroemde beeldhouwer zal op zijne reis van *Rome* naar *Kopenhagen* de stad *Mainz* bezoeken, en het model van het door hem te bewerken kunststuk medebrengen.

Rusland. — Er is te *Petersburg* een kunstwerk te zien geweest, welks pracht en zeldzaamheid zonder voorbeeld is. Het is een prieeltje, op last van den Keizer vervaardigd en bestemd tot een geschenk voor den Schach van *Perzie*. Geheel van kristal, schittert het van zilveren sieraden, en wordt gedragen door zuilen van blaauw glas, terwijl van onderen eene soort van fontein is aangebragt, waarmit naar alle zijden welriekende wateren kunnen verspreid worden. Wanneer het vertrek verlicht is, is de uitwerking inderdaad betooverend, daar men een zeestel meent te zien van millioenen diamanten. — Te *Moskou* ziet een bundel uitmuntende proza het licht van den dichter A. Pouschkin, onder den titel van *Erpéli en Tchir-Yours*, zijnde de namen van twee stammen van den *Caucasus*, welke de *Russen*, in hunnen laatsten krijgstogt tegen de oorspronge bergbewoners dier streken, ingenomen hebben. De zeden dier nog half woeste volksstammen worden er met levendige kleuren en meesterlijke trekken in geschilderd. In de voorrede zegt de dichter: „Te midden van dagelijksche schermutselingen en gevechten, van het gedruisch eener legerplaats, onder eene kleine tent, bij eene koude van 12 tot 15 graden en omringd van sneeuw, ontleende mijne verbeelding en gaf mij de verzen in, welke men lezen zal. *Tchir-Yours* werd in den tijd van elf dagen geschreven." Te *Petersburg* op de drukkerij der Keizerlijke Akademie is een bundel fabelen gedrukt van een boer, met name Yégor Alipanof.

Engeland. — De Hertogin van *Kent* heeft aan Sheridan Knowles een zeer fraaijen en beleefden brief geschreven, om hem hare hulde te betoonen over de wijze, waarop hij het nationaal tooneel in *Engeland* als schrijver en tooneelspeler heeft staande gehouden en bevorderd.

Frankrijk. — De Oud-Hoogleeraar aan de Universiteit te *Gorlingen*, H. Ancillon, zal dezer dagen te Parijs een cursus openen van Geschiedenis der nieuwere Wijsbegeerte in *Duitschland*, waarin de stelsels van Kant, Fichte, Schelling, Hegel en Krause in 't bijzonder ontwikkeld zullen worden. Het is voor 't eerst dat de afgetrokkene leerstelsels der Duitsche filosofen in eene Fransche stad openlijk onderwijs worden voorgedragen, en men is benieuwd te zien, hoe de Franschen de moeijelijkheden zullen overwinnen, welke zoowel de minder scherpe bepaling der *Franschen* voor afgetrokkene bespiegelingen, als de taal zelve hem zullen in den weg staan.

Nederland. — Wij vestigen de aandacht onzer toonkunstenaars op een muziekinstrument, voor eenige jaren te *Parijs* uitgevonden, en hetwelk thans ook in *Duitschland* zal ingevoerd worden. De naam van het bedoelde blaas-instrument is *Ophikleïde*, of, zoo als men dat woord in onze taal letterlijk en gepast zou kunnen overbrengen, *Klep-serpent*, omdat het, hoezeer een eigenaardigen toon hebbende, eenigzins dien van de Serpent nabij komt, en met negen kleppen voorzien is. Zoo wel bij harmoniën, als in een vol orchest, doet het, volgens de berigten, door den rollenden krachtigen toon, eene uitmuntende werking als bas-instrument, en kan ook zacht behandeld worden en, door middel der kleppen, eene snelle opvolging van heele en halve tooncn met duidelijkheid en juistheid uitvoeren. Men meent dat ook bij de militaire muzijk, zoowel te paard als te voet, de Klep-serpent eene goede uitwerking zou doen. Reeds hebben de componisten van hemelve partij getrokken, gelijk men uit de partituren der missen van Cherubini en der Opera's van Auber, Rossini en Mayer-beer zien kan. De blaas-instrumentmaker Ullmann te *Weenen* is bezig een aantal Ophikleïdes te vervaardigen. — Volgens het verslag nopens den Staat der Provincie *Holland*, aan de Provinciale Staten van dat gewest gedaan, nemen de gevestigde wetenschappelijke instellingen en kunstscholen in *Holland* over het algemeen, toe in bloei en uitbreiding. In het bijzonder is dit het geval met de Koniaklijke Akademie van Beeldende Kunsten te *Amsterdam*, alwaar, onder anderen, eene proeve is genomen, in hoe verre het scheepsbouwkundig onderwijs aldaar zoo slagen, waarvan men zich het beste gevolg belooft. De Koninklijke Muzijkscholen te *Amsterdam* en *'s Gravenhage* leveren verdienstelijke kweekelingen op en nemen toe in bloei. Van den Amsterdamschen Schouwburg wordt in het bedoelde verslag veel gesproken als van eene instelling, welke de ondersteuning van het Gouvernement verdient, maar zonder dat er eenig berigt wordt gegeven omtrent den meer of minderen bloei van dezelve. Omtrent het lager onderwijs wordt de belangstelling der lagere volksklasse gezegd toe te nemen. Het onderwijs had in *Holland* eenigermate geleden, door dat in sommige gemeenten de schoollokalen tot cholera-hospitalen hadden moeten ingerigt worden, maar desniettegenstaande is in die provincie het schoolwezen zijnen stillen, rustigen en goeden gang gegaan.

Breda, *30 Julij*. Gisteren avond heeft de heer J. de Boer, acteur van den Amsterdamschen Schouwburg, alhier eenconcert gegeven, 't welk alle aanwezigen verrukt heeft. De zang van Mejufvrouw De Boer vooral was allerliefst en deze jeugdige kunstenaaresse zal ongetwijfeld eenmaal eene belangrijke plaats in den rij onzer Vaderlandsche Zangeressen bekleeden. Ook de Heer Fischer heeft het publiek vergast en als betooverd door zijn heerlijk spel op de viool. Alle stukken, door hem uitgevoerd, droegen de kenmerken van zuiverheid en sierlijkheid in voordragt. Ieder bewonderde die liefelijke toonen, die kiesheid en teedere uitdrukking, welke deze jeugdige kunstenaar zoo meesterlijk weet voort te brengen en die hem eenmaal met de beste zijner kunstbroeders zullen doen wedijveren. Het is te bejammeren, dat deze jonge kunstbeoefenaars, waarop wij inderdaad roem mogen dragen, in deze stad niet meer aanmoediging hebben gevonden. Wij wenschen dat de Heer De Boer en zijn gezelschap, in de Legerkampen onder onze Vaderlandsche strijders, dien bijval mogen vinden, welke hunne talenten zoozeer verdienen.

Letterkundig Berigt.

Het VADERLAND en het VEREENIGD NEDERLAND, van wijlen J. F. Martinet, Hunne Bevolkingen eene volledige Aardrijks- en Geschiedkundige Beschrijving der 19 Nederlandsche Provincien, en van het Groot-Hertogdom Luxemburg. Derde, zeer veel vermeerderde en geheel op nieuw bearbeidde druk. VI en laatste deel (*geschiedkundige*); met kaarten en platen. Te *Zalt-Bommel*, bij *JOH. NOMAN & ZOON* 1833. In-8°, gr. 285 bladz. De prijs der 6 deelen op gewoon papier is . . . . . *f* 10,80
Op Velyn . . . . . — 15,00.

Het zesde en laatste deel van het hier aangekondigde werk, waarmede wij onze lezeren dikwerf (zoolang nog over het 5 deel) onderhouden hebben, ziet sedert weinige dagen het licht, en is het werk daarmede kompleet. Hetgeen wij over de vorige deelen gezegd hebben, kan ook op dit zesde en laatste deel worden toegepast. Het, in dit deel, behandelde tijdvak onzer geschiedenis, de opgenomene bijvoegsels welke het bevat, de beschrijving van onze Oost- en Westindische bezittingen, maken het echter dubbel belangrijk, en hierbij gelooven wij het spreekwoord te kunnen aanhalen: *het einde goed, alles goed.*"

Even beknopt als in het vijfde deel behandelt de bewerker dezer nieuwe uitgave, het vervolg onzer vaderlandsche geschiedenis, te beginnen van het jaar 1672, namelijk, het vermeesteren en wederom verlaten van ons vaderland door de Franschen, tot op de gebeurtenissen die het jaar 1830 gekenmerkt hebben. Het geschiedkundige gedeelte kan men dan dit maar alleen als een *kort begrip* aanmerken, waarbij de beknoptheid zelfs eenigzins den stijl, dien wij niet overal zeer vloeijende vonden, benadeelt. Vele [illegible] den zijn daarin slechts met een paar woorden aangestipt, zelfs velen zijn er door den bewerker [illegible] niet uitgebreider te maken dan het bij het oorspronkelijk werk was. Menige bijzonderheden in de laatste jaren voorgevallen, zijn ook door hem, met regt, voorbijgegaan; en de aanhaling van de bijlagen over de vereffening der langen der beide zijden van ons rijk, derzelver omvallen en opgaven, is dezelfde, met geene veranderingen gevonden, dewijl de bewerker de [illegible] heid dezer stof aan [illegible] geschiedschrijvers heeft willen overlaten.

De laatste zamenspraak, over 's *lands bezittingen* en *bevolking*, over 's *lands regering* en *wetten*, van de *natie* en haar *karakter*, van de *wetenschappen*, *geleerden*, *taal* en *schrift*, van de *uitvindingen* en *kunsten*, van den *koophan-*

del in de *Oost-* en *West Indische compagniën*, van de *fabrijken*, den *landbouw* en de *visscherijen*, van de *krijgs-* en *zeemagt*, en eindelijk van *'s lands inkomsten*, is, hoe beknopt ook, echter zeer zakelijk voorgedragen. In deze opheldering bijvoegselen wordt het hoofdzakelijke doel en het nut der studie van de geschiedenis onzes vaderlands, in eenige weinige bladzijden te zamen gevat, en voor hen die het aan tijd en gelegenheid ontbreekt, die geschiedenis van dit een hooger en wijsgeeriger standpunt te overzien, bevat dit beknopt overzigt genoegzame lichtpunten, om hunne weetbegeerte te voldoen, en hun oordeel, alhoewel eenigzins oppervlakkig, te vestigen. Drie platen met de *fac simile's* der handteekeningen van eenige onzer stadhouders, staats-mannen, land- en zeehelden, godgeleerden, regtsgeleerden en historie-schrijvers, geneesheeren en wijsgeeren, letter- en taalkundigen, lichters, enz., benevens een berigt dezer naamteekeningen en een bijvoegsel der aan deze tafel ontbrekende handteekeningen, als ook uitvoerige lijsten onzer voornaamste schilders, benevens een kort overzigt over hunne genres en meerdere of mindere verdiensten, eenige hierbij gevoegde op koper gegraveerde kleine portretten, dit alles brengt niet weinig tot de belangrijkheid van dit gedeelte en tot de versiering van het geheele werk bij.

Wanneer wij alzoo den inhoud der vorige deelen en derzelver behandeling in ons geheugen herroepen, dan kunnen wij er niet af zijn, niettegenstaande de door ons geëischte kort- en bondigheid, welke wij hier en daar in de beoordeeling hebben opgemerkt, aan dit werk de verdienste toe te kennen, van in het kort bestek van zes deelen, welke met nog vele platen, kaarten en tabellen versierd zijn, voor den geringen prijs van *f* 10,80, het belangrijkste, zoowel in het aardrijkskundige als geschiedkundige van ons lieve vaderland, vereenigd te hebben; dat voorts, voor een elk verkrijgbaar gesteld, voorzeker niet weinig zal bijdragen, om de liefde tot het land onzer inwoning en de gelegenheid aan het regerend Stamhuis op te wekken, eene verdienste, welke voorzeker in de loopende tijden niet genoeg kan gewaardeerd worden; en alhoewel stemmen wij met den bewerker, in zijn volgende slotwoorden in, nl. „laat ons nimmer gescheiden worden in onze wenschen voor, en in onze liefde tot *Nederland* en ORANJE. Mogt dit werk ons niet alleen hebben doen zien, dat ons vaderland thans een der schoonste en gezegendste gewesten der aarde is; maar mogt, boven alles, het ons ook met onverbreekbare banden aan dien eerwaardigen grond, en vooral ook aan het hoogverlichte Stamhuis van onzen geliefden Vorst en aan den Koning zelven verbinden, wiens naam *Vader des Vaderlands* is, en die (zelfs door vreemdelingen) aan het hoofd der lijst van weldadige vorsten geplaatst wordt, — mogten onze gezamenlijke zegebeden voor *Nederland* en *Oranje* dagelijks opklimmen tot God, enz."

De naamlijst van inteekenaren, op dit werk, mede voor dit deel geplaatst, gelegt reeds van het belang dat men in hetzelve gesteld heeft, zoodat wij de heeren *Noman & Zoon*, gelooven te kunnen geluk wenschen, met de voltooijing van eenen arbeid, die hun voorzeker voordeel en eenige erkentelijkheid zal aanbrengen.

LIEFDE GIFTEN

voor den Vrijwilliger MOORE, zijn Linkerhand en Regterarm bij de Belegering van het Citadel verloren hebbende.

Van *M. A.*, gesteld ter dispositie van Z. M. in het Huis van Arrest te Goes met een versje.	*f* 2,00.
Belzag der vorige opgaven.	2,270,21.
TOTAAL. . .	*f* 2,272,21.

BREDA, *den 30 July 1833.*

BROESE & COMP.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

DINGSDAG, *den 9den July.*

	Laagste koers.	hoogste koers.	koers 1/2 uur.		pCt.	Laagste koers.	hoogste koers.	koers 1/2 uur.
NEDERLANDEN.	pCt.							
Werkel. gedeelte	2½	49 3/16	49⅝	49 ⅝	Cert. ditto 1831	5	91⅛	91½	91⅜
Ditto dito	5	91⅜	92	91 15/16	Obl. te London.	5			
Uitgestelde ditto		1⅜	1⅜	1 3/16	Certif. te Hamb.	5	92		
Kasbill. ditto		23⅛	23⅜	23⅛	Inschrijv. Amig.	6	66⅛	66½	66 1/16
Amort. Syndic.	4½	87⅝	87⅝	87⅝	Certificat. ditto	6			
Ditto dito	3	71⅛	71⅜	71 5/16	POLEN.				
Schatkistbiljetten	6	101⅛	101½	101 1/16	Aand. Loot. f 300.				
Oude Kasbiljetten	5	99⅜			PRUISSEN.				
Leening 1831	6	102	102⅛	102	Ditto dito R. 50.		90		
Plaatsel. Maats.	4½	93⅛	94	93 1/16	OOSTENRIJK.				
FRANKRIJK.					Ditto dito f 100.				
Rente Grooot.	3	76⅛	76⅜	76 3/16	Ditto dito » 250.	4			
ENGELAND.					Metalliek	5	92⅝	92⅝	92⅛
Ditto per 13 Mei.	3				Ditto Lond. gen.	5			
SPANJE.					Ditto	2½	51⅛		
Certificat. Amst.	5	69⅞	70	69⅝	Obl. Goll & C.	5	95½		
Ditto f 1000	3	45⅝	46	46	Ditto	4			
Uitgez. 3 pc. Sch.	3	14⅜			Cert. Stiglitz dit.	2½			
Cert. Bons. Lond.	5	17			Ween. Bankact.	3			
Naamlooze.					DENEMARKEN.				
Certificat. L & B		98			Leening te Lond.	3			
Ditto Calo & C.					BRAZILIEN.				
Leen. Lang. E.					Ditto Rotschild	5	68⅝	68⅞	
RUSLAND.					GRIEKSCHE.				
Obl. Hope	5	100⅜	100⅝	100⅛	Ditto te London.	5	32¼	37⅛	
Ditto dito 1822	5	100⅝							

VOOR HET RIJK.

AMORTISATIE-SYNDICAAT.

Verpachting van Tienden.

De HEER van het DOMEIN te BREDA, doet, op de gewoonelijke wijze, bij enkelen, bij overstaan van de ondergeschreven Burgemeesters, publiek Pachten en de Domaniale TIENDEN in het District van het Agentschap *Breda*, als:

Op Maandag den 15den July 1833, 's namiddags ten 2 uren, ten huize en herberge van *Nicolaas van Berkum* te Zundert.

De TIENDEN van Zundert en Rijsbergen.

Op Woensdag den 17den July 1833, 's morgens om 9 uren, ten Gemeentenhuize van Alphen.

De TIENDEN van Alphen en Riel.

Op denzelfden dag, 's middags om 12 uren, ten huize en herberge van *A. N. van Gils*, in de Lelie te Baarle-Nassau.

De TIENDEN van Baarle-Nassau, Ulicoten en Castel.

Op Zaturdag den 20sten July 1833, 's namiddags om 2 uren, ten Gemeentenhuize van Gilze.

De TIENDEN van Chaam, Gilze en Reyen.

Op Maandag den 22sten July 1833, 's morgens om 9 uren, ten Stadhuize van Breda.

De TIENDEN van Ginneken en Bavel, 's Prinsenhage en Teteringen.

De Konditiën van Verpachting liggen ter lezing ten kantore van den Agent, alwaar ook nadere informatiën te bekomen zijn.

BREDA, den 1sten July 1833.

De Agent voorschreven,

M. S MITS.

** De Notaris WILLEMS, residerende te *Etten*, zal, op
* Donderdag den 18den July 1833, des namiddags ten 4 ure, in de Herberg van den Heer *H. Schramaeus* te *Etten*, provisioneel veilen, en op Donderdag den 1sten Augustus daaraanvolgende, finaal Verkoopen:

Eene HUIZINGE en verdere GEBOUWEN, (zijnde eene welbekende Smederij) met HOF en ERVE, staande en gelegen te *Etten*. — Nadere onderrigting te bekomen ten kantore van gemelden Notaris.

** Bij JOH. NOMAN & ZOON, Boekhandelaars te *Zalt-Bommel*, is op heden van de Pers gekomen en alomme verkrijgbaar gesteld:

I. *VERHAAL* VAN DE BELEGERING DER CITADEL VAN ANTWERPEN, *door het Fransche Leger in December* 1832. Voorafgegaan van eene Inleiding, bevattende eene schets van Fortificatie van aanval en van verdediging; en gevolgd: 1°. *Door een kleurdrukkig uitslaand plan of kaart der aanvallen.* 2°. *Door eene fraaije kaart der Schelde*, en 3°. *Door Bijlagen*, door J. W. T. Voorstegge, Officier der Genie; uit het Fransch vertaald, met geplaatsteekte titel en vignet. . . . . *f* 2,40.

II. KAART DER SCHELDE, (groot ½ vel schrijfformaat. . . . . - 0,50.

III. P. N. MUIJT, merkwaardigheden uit de Vaderlandsche Geschiedenis, met 60 plaatjes. *Derde druk.* Vermeerderd met *de afbeelding en beschrijving van de Heldendaad van* VAN SPEYK, *den Tiendaagschen Veldtogt* en *het bombardement van het* KASTEEL VAN ANTWERPEN. Voor scholieren bij de Scholen. . . . . - 0,40.

IV. LEESBOEKJE VOOR KINDEREN, in 3 Letterseorten 1ste stukje . . . . . - 0,10.

V. ——— 5 Letterseorten 2de stukje. . . . . *f* 0,12½.

VI. J. C. DE WILDE, Cours de Mythologie, destiné à l'usage des écoles Françaises et de l'instruction privée. - 0,30.

** Op heden is bij G. J. A. BRUINING, te *Amsterdam*,
* van de Pers gekomen en aldaar alom verkrijgbaar:

PANDORA, *Tijdschrift voor den Beschaafden Stand.* Verzameld en uitgegeven door D. T. LOBLINK WZ. 1ste stukje, in groot 8°. . . . . *f* 1,25.

Van de GEDACHTEN EN BEELDEN, door *denzelfden Schrijver*, is een DERDE DRUK ter persse, welke spoedig verkrijgbaar zal gesteld worden.

MERKWAARDIGHEDEN uit den *Tiendaagschen Veldtogt der Nederlanders in België*, met Portret, 24 Platen en Kaart van het Tooneel des Oorlogs. 3de Aflevering (inhoudende 9) *Uitval der Besetting van de Citadel.* 10) *Het opbrengen der genomene Belgische Schepen.* 11) *Gevecht bij Hasselt.* 12) *Vlugt van* DIXEN *en zijn Leger.*)

Bij Inteekening . . . . . *f* 1,40

** En vente chez BROESE et COMP., à BREDA.

LECONS FRANÇAISES

DE LITTERATURE ET DE MORALE,

PAR

M. M. NUEL ET DE LA PLACE.

DIX-NEUVIÈME ÉDITION (1833.)

Un gros volume grand in-8°, supérieurement imprimé sur beau papier velin, prix f 3,50.

Cette nouvelle édition d'un ouvrage généralement estimé, dont la grande utilité pour la connaissance des chef-d'œuvres de la littérature française est suffisamment reconnu, et qu'on ne saurait par conséquent trop recommander tant à MM. les Instituteurs qui aux jeunes gens qui désirent se former dans la langue française, est augmentée de notes, d'un très bibliographique des auteurs cités, précédés d'un résumé de l'histoire de la littérature française par *A. Baron*, professeur de littérature générale, de mythologie, rhétorique à l'Athénée royal de Bruxelles.

On peut demander cet intéressant ouvrage aux bureaux des postes, et chez tous les Libraires du royaume.

TE BREDA, bij BROESE en COMP, Boekdrukkers en Boekverkoopers.